

Revize evaluačního nástroje pro hodnocení kvality a efektivity poradenských služeb ŠPP

Metodici školních poradenských pracovišť

(zpracovaly PhDr. Jana Zapletalová a Mgr. Jana Mrázková)

RAMPS-VIP III, Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb

Klíčová aktivita 02

**Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další
vzdělávání pedagogických pracovníků**

Praha, 2014

Vydáno v rámci projektu Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb - VIP III, výzva č. 33, Průběžná výzva k předkládání individuálních projektů národních z OPVK; Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost; prioritní osa 4a systémový rámec celoživotního učení, registrační číslo projektu CZ 1.07/4.1. 00/33.0001.

© **PhDr. Jana Zapletalová, Mgr. Jana Mrázková**

© **Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2014**

1. Revize nástroje Poradenská role školy

Otázkami funkčnosti a evaluace činnosti školního poradenského pracoviště se zabýval projekt ESF Cesta ke kvalitě, realizovaný NÚV.

Nástroj v elektronické a papírové verzi byl zpracován ve spolupráci s projektem RŠPP-VIP II, kdy autorky této verze Bohumíra Lazarová a Petra Novotná byly současně zapojeny do projektu RŠPP VIP II, Doc. Lazarová jako metodik pro školní poradenská pracoviště.

Nástroj tedy vznikl již tehdy se zkušeností toho, jak pracují školní poradenská pracoviště a co je třeba do tohoto typu nástroje zakomponovat.

Většina oslovených školních psychologů i školních speciálních pedagogů tak vyjádřila souhlas s verzí nástroje, pouze u některých kolegů, se objevovala doporučení k obsahu.

V první části se posuzovací nástroj věnuje popisu školy, a personálnímu zabezpečení poskytovaných služeb. V položce charakteristika školy by bylo vhodné doplnit ještě další údaje, které mohou mít vliv na poskytované poradenské služby a jejich rozsah. Zde by bylo vhodné doplnit:

- procento integrovaných, sociokulturně znevýhodněných,
- počet žáků s jiným než mateřským jazykem (co je považováno za zvýšené nebo vyšší %),
- případně další specifika školy jako je například propojení s dalším subjektem (MŠ, gymnázium, internát atd.).

V položce **1.3** v této části, se řeší **vzdělání odborníků**, zapojení psychologové a speciální pedagogové považují za takřka nemožné, aby na škole pracoval školní psycholog nebo školní speciální pedagog, který by neměl požadovanou kvalifikaci a ani nestuduje. Obě profese patří mezi pomáhající profese, kde je nezbytné dodržení vzdělání jako základní podmínky pro výkon profese. Současně nelze pominout, že součástí ŠPP je také výchovný poradce a školní metodik prevence, kde může být varianta nenaplněného požadavku na vzdělání častější.

Pracovny odborníků popisované v položce 2. Materiální vybavení a zázemí jsou důležitou položkou, často podmínky nejsou optimální, dost často jsou u zastoupených profesí odlišné. Proto část, která navazuje, není úplně vyhovující, protože se špatně oddělují podmínky jednotlivě zastoupených profesí.

U položky **3 Vize a plány** v části **3.5** by bylo užitečné vymežit, co je méně časté vyhodnocování oproti pravidelnému.

Položka **4 Organizace a řízení** se věnuje otázkám organizace a práce a řízení služby ve škole, kde je poměrně velká absence znalostí ze strany vedení škol. Je proto velmi složité pro školy, kde nepracuje ani školní psycholog a ani speciální pedagog, na některé otázky odpovídat.

Zde by bylo vhodné **položku 4.7**, která se věnuje pravidlům práce se zakázkou a uvolňování žáků pro práci pracovníků školního poradenského pracoviště rozdělit, hodnotit samostatně zadávání zakázek a samostatně uvolňování žáků. Navíc pro práci se zakázkou u psychologa jsou naprosto jiná pravidla než například u výchovného poradce. Tuto okolnost by bylo dobré ve struktuře dotazníku zohlednit.

Část **5 Spolupráce s cílovými skupinami** – zde by bylo vhodné pro zachování jednotnosti v názvu položek, položky **5.1.1.** a analogicky ostatní stejného znění, pojmenovat jinak; místo názvu Zhodnocení zájmu žáků o službu zvolit název Zájem žáků o službu. Důvodem je formulace odpovědí, kdy se vybírá z možnosti vysoký (rozuměno zájem, nikoliv zhodnocení), dostačující nebo nedostačující.

Dále by bylo vhodné, rozdělit v této oblasti v položce **5.1.2.**, (a analogicky v dalších stejného znění), **možnost nahodilá nebo jen individuální, do dvou jednotlivých možností.** Spolupráce může být **individuální a systematická.**

Dále v části **5.3** u školního psychologa je hodnocena individuální a skupinová práce s rodiči/pedagogy, bodově je hodnocena pouze „systematická, pravidelná“ (1 bod), 0 bodů je hodnocena práce „nahodilá“. Školní psychologové upozorňují, že může jít o práci „v případě potřeby“, což by mělo být rovněž hodnoceno ziskem bodů. Zde můžeme hovořit i o krizové intervenci, která je poskytována poměrně často. Lze navíc, například situaci, že je ŠPP připravené k intervenci cíleným programem v případě potřeby, hodnotit jako nahodilou práci?

Všechna ŠPP využila možnosti vyplnit posuzovací arch ručně.

Práci s posuzovacím archem hodnotí všichni zúčastnění jako komfortní, dobře se s ním ve skupině pracuje. Pozitivně byl hodnocen systém hodnocení a kvantitativní vyjádření. Školní psychologové uváděli, že jim poněkud chybělo vysvětlení účelu hodnocení pro další členy ŠPP.

Posouzení provedla všechna ŠPP, kde působili metodici školního psychologa i školního speciálního pedagoga. Práce s posuzovacím archem byla reflektována na regionálních setkáních školní psychologů i školních speciálních pedagogů.

Některá kritická vyjádření:

Někteří kolegové posuzovali typ nástroje pro evaluaci kriticky: „Takováto forma vyplňování a posuzování pomocí obecně hodnotících škál (není tam toho moc na výběr) vede k formalismu a celkově toho o fungování školy mnoho nevypráví“ ... .

„Mně se moc líbí evaluace a autoevaluace formou osobních rozhovorů s vedením školy. Neformálně, v přátelském duchu, pomocí jednoduchého dotazníku, kde pracovníci vyplní odpovědi vlastními slovy, myšlenkami, názory. Ten odevzdají svému řediteli a společně si o jednotlivých bodech popovídají. Důležitý je zde pocit bezpečí, pocit, že mému nadřízenému o mne jde, že ho mé názory zajímají. To, když se podaří, velmi to upevní a podpoří pracovní vztahy, pocit sounáležitosti atd. Ušetří se tím hodně papíru a přinese to užitek a dobrý pocit oběma stranám. Jsem ráda, že se od povinné autoevaluace na školách upustilo“.

Pozitivně byl všemi zúčastněnými hodnocen manuál, který je součástí nástroje Posuzovací role školy.

Současně byly postřehy z revize tohoto nástroje zahrnuty do zpracovaného evaluačního dotazníku –škola, který je součástí dalšího výstupu projektu pod **názvem Evaluační nástroj pro hodnocení kvality a efektivity poskytovaných poradenských a preventivních služeb.**

V příloze uvádíme přehled zpracovaného posuzovacího archu zapojenými odborníky v projektu RAMPS-VIP III.

Nástroj, který byl posuzován je k dispozici na webových stránkách www.nuv.cz/ae, projekt Cesta ke kvalitě, Evaluační nástroje.